

שנת התשס"ה

הישיבה המאתיים שבעים ושמונה (רעח)

ביום י"ז במרחשוון התשס"ה (1 בנובמבר 2004) בשעה 15:00, בבית האקדמיה בירושלים.

הנוכחים: החברים ארי אבנר, משה אזר, אילן אלדר, יהושע בלאו, יעקב בן-טולילה, משה בר-אשר (יו"ר), אפרים חזן, אברהם טל, אבנר טריינין, אברהם יבין, קציעה כ"ץ, אהרן ממן, שמא יהודה פרידמן, גד בן-עמי צרפתי, מנחם צבי קדרי, מנחם קיסטר;
החברים-היועצים עמינדב דיקמן, שלמה נאה, יוסף עופר;
המנהל הכללי נתן אפרתי; עובדי המזכירות המדעית רונית גדיש, ברק דן.

סדר היום: א. מינוי ועדה לבדיקת סגולות מועמדים לאקדמיה
ב. הצעה לתקנון חדש לאקדמיה

א. מינוי ועדה לבדיקת סגולות מועמדים לאקדמיה

מ' בר-אשר: ישיבת הבחירות האחרונה הייתה לפני זמן רב - כמעט שנתיים - וכדי לקיים בקרוב ישיבה שבה תידון בחירתם של חברים חדשים, אני מבקש למנות ועדה לבחינת סגולותיהם של המועמדים. ההרכב המוצע הוא זה: משה אזר (יו"ר), יעקב בן-טולילה, אפרים חזן, אהרן ממן ומנחם קדרי.

מונתה ועדה לבחינת סגולותיהם של המועמדים לאקדמיה בהרכב זה: משה אזר (יו"ר), יעקב בן-טולילה, אפרים חזן, אהרן ממן ומנחם קדרי.

ב. הצעה לתקנון חדש לאקדמיה

הצעת ועדת התקנון

תקנון האקדמיה ללשוו העברית

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 1 ו-7 לחוק המוסד העליון ללשוו העברית, תשי"ג - 1953, מתקינה האקדמיה ללשוו העברית תקנון זה:

פרק ראשון: האקדמיה, מטרותיה ומוסדותיה

- 1 "המוסד העליון ללשון העברית" נקרא האקדמיה ללשון העברית (להלן – האקדמיה).
- 2 מטרותיה של האקדמיה אלו הן:
 - א. לעשות לכינוס ולחקירתו של אוצר הלשון העברית לכל תקופותיה ושכבותיה;
 - ב. לעשות לחקירת מבנה הלשון העברית, תולדותיה וגלגוליה;
 - ג. לכוון את דרכי התפתחותה של הלשון העברית לפי טבעה, לפי צרכיה ואפשרויותיה בכל תחומי העיון והמעשה, באוצר המילים, בדקדוק, בכתב, בכתיב ובתעתיק.
- 3 מוסדותיה של האקדמיה אלו הם: המליאה, הנשיאות, המנהלה, הוועדות (ר' פרק שני, שלישי ורביעי).
- 4 להגשמת מטרותיה האקדמיה מעסיקה עובדים בשכר (ר' פרק שמיני).

פרק שני: המליאה

- 5 מליאת האקדמיה –
 - א. בוחרת חברים¹ לאקדמיה (ר' תקנה 40);
 - ב. בוחרת את הנשיא ואת סגנו ואת חברי המנהלה (ר' תקנות 38, 39);
 - ג. דנה בתכניות הפעולה של האקדמיה ומאשרת אותן;
 - ד. דנה בהצעת התקציב של האקדמיה ומאשרת אותה;
 - ה. דנה בהצעותיהן של הוועדות בתחום המינוח והדקדוק ומאשרת אותן;
 - ו. מקבלת דינים וחשבונות על פעולת האקדמיה ודנה בהם;
 - ז. דנה בתקנון האקדמיה ובשינויים המוצעים לו ומאשרת אותם;
 - ח. מכריעה בכל שאלה, בין בתחום הלשון ובין בתחום הארגון, שהמנהלה או שבעה מחברי האקדמיה המלאים רואים אותה כיסודית;
 - שאלה לדיון: מספר החברים להעלאת נושא לדיון, והאם יכולים להיכלל בהם גם חברים-יועצים; ור' גם להלן תקנה 6(ב).
 - ט. שומעת הרצאות מדעיות בתחום הלשון ובתחומים הסמוכים לה מפי חבריה ומפי מרצים אורחים.
- 6 א. בכל שנה יתקיימו לפחות חמש ישיבות של המליאה, והן ייקבעו בדרך כלל בין חודש מרחשוון לחודש סיוון. הנשיא קובע את מועדיהן של ישיבות המליאה ואת סדר יומן.
 - ב. נושא שביקשו להעלות לדיון במליאת האקדמיה שבעה חברים מלאים – תוגש על כך בקשה בכתב לנשיא, והנושא יידון במליאת האקדמיה באחת משתי הישיבות הסמוכות להגשת הבקשה.

1. המונח חבר (האקדמיה) בתקנון מכון הן לחבר "מלא" הן לחבר-יועץ. בכל תקנה שיש בה הבחנה יכתב במפורש 'חבר מלא' או 'חבר-יועץ' או 'חבר כבוד'.

- 7 המליאה מתכנסת מדי פעם בפעם לישיבות מדעיות מיוחדות או לישיבות חגיגיות לציון מאורע חשוב או לאירוח של אישי מדינה ואורחים אחרים וכיוצא באלה.
- 8 ישיבות המליאה פתוחות לקהל על פי החלטת המנהלה או הנשיא על כל אחת ואחת מהן.
- 9 עשרה ימים קודם לישיבת המליאה שולחים הזמנות לחברים ומצרפים להן את פירוט סדר היום ואת החומר העומד לדיון.
- 10 המספר הקובע של חברי האקדמיה לצורך תקנות 11, 12, הוא מספר החברים המלאים שטרם מלאו להם שבעים וחמש שנה² והנמצאים אותה שנה בארץ.
- 11 א. המניין הדרוש לקיים ישיבת המליאה לשם דיון בכל עניין שהוא, להוציא את העניינים המנויים בתקנה 12, הוא מספר החברים המלאים המשתתפים (לרבות חברים מעל גיל 75) שלא יפחת מרוב מנינם של חברי האקדמיה לפי המספר הקובע (ר' תקנה 10).
- ב. כל החלטות המליאה, להוציא את ההחלטות בעניינים המנויים בתקנה 12, מתקבלות ברוב דעות של החברים המשתתפים בישיבה. אם הדעות שקולות, זכות ההכרעה מסורה ליושב ראש בישיבה.
- 12 א. המניין הדרוש לקיים ישיבת המליאה לשם דיון בשינויים בתקנון, לשם בחירות (של נשיא האקדמיה, סגן הנשיא, המנהלה או חברים חדשים) או לשם ביטול חברותו של חבר באקדמיה הוא מספר החברים המלאים (לרבות חברים מעל גיל 75) שלא יפחת משני שלישים של המספר הקובע (ר' תקנה 10).
- ב. החלטות הנוגעות בכל שינוי בתקנון או בביטול חברותו של חבר באקדמיה מתקבלות בדעותיהם של מספר החברים-המלאים (כולל חברים מעל גיל 75) השווה לשני שלישים של המספר הקובע (ר' תקנה 10). (על סדרי קבלת ההחלטות בבחירות ר' פרק שישי).
- ג. בישיבות בחירות החברים-היועצים אינם משתתפים (ור' תקנה 37); בישיבות שנודון בהן התקנון או ביטול חברותו של חבר באקדמיה – לחברים-היועצים יש דעה מייצגת בלבד.
- שאלה לדיון: האם לחברים היועצים דעה מכריעה גם בתקציב או רק בענייני לשון (כתבתקנון הקיים: "דעה מכרעת בענייני לשון ודעה מייצגת בשאר העניינים")? ור' גם להלן תקנה 33(ג).
- 13 אין המליאה מחליטה על הצעה אלא אם כן נדונה תחילה במנהלה או בוועדה המופקדת על הכנת ההצעה או שהוטל עליה לברר את ההצעה ולהביאה לפני המליאה לשם החלטה.

2. הגדרה זו מבוססת על סעיף 4(א) בחוק (הנוגע לחברים "מלאים"): "מספר חברי המוסד יהיה לא פחות מחמישה עשר ולא יותר מעשרים ושלושה. חברים בני שבעים וחמש ומעלה לא יבואו במנין זה".

פרק שלישי: הנשיאות והמנהלה

- 14 המליאה בוחרת מקרב חבריה המלאים את הנשיא ואת סגן הנשיא. כל תקופת כהונה (קדנציה) של הנשיא ושל סגנו היא ארבע שנים (ר' תקנה 38). סגן הנשיא יסיים את כהונתו כאשר נבחר נשיא חדש.
- 15 במנהלת האקדמיה מכהנים הנשיא, סגן הנשיא וארבעה חברים מקרב חברי האקדמיה המלאים, הנבחרים במליאה (ר' תקנה 39). שאלה לדין: האם להגביל את מספר תקופות כהונה של נושאי תפקידים (ובהם המנהלה, הוועדות, עורכי הפרסומים)?
- 16 הנשיא עומד בראש האקדמיה, ואלה תפקידיו:
א. אחראי לפני המליאה לכל פעולות האקדמיה ולדרכי עבודתה, ומייצג את האקדמיה כלפי חוץ;
ב. יושב ראש בישיבות המליאה;
ג. מביא לפני המליאה אחת לארבע שנים הצעה לבחירת סגן נשיא (ר' תקנה 38(ב)) ולבחירת חברי המנהלה (ר' תקנה 39(ב));
ד. מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע – היושבים ראש והחברים (ר' תקנה 22(ג)).
- ה. רשאי להשתתף בישיבות כל הוועדות ולהצביע בהן.
ו. חותם על הודעות לרשומות על חברים חדשים לאקדמיה ועל שינויים בתקנון.³
- 17 את התפקידים האלה הנשיא ממלא כבא כוח המנהלה:
שאלה לדין: מוצע לבטל את ההבחנה בין תקנה 16 לתקנה 17.
א. קורא לישיבות המליאה לפי תקנות 6 ו-7;
ב. מעמיד ועדות וחותרם על כתבי המינוי של חבריהן (ר' תקנה 29(ג));
ג. מודיע למליאה על הרכב ועדות הקבע (ר' תקנה 22(ג));
ד. ממנה ממלאי מקום למי שנבחר למוסד ממוסדות האקדמיה ואין בידו לשמש בתפקידו;
ה. מחליט בדבר פתיחת ישיבות המליאה לציבור.
ו. ממנה עורכים לכתבי העת של האקדמיה (חוץ מן הרבעון לשוננו, ור' תקנה 26(ד)).
- 18 נעדר הנשיא או נבצר ממנו למלא את תפקידו, ממלא סגן הנשיא את מקומו; נעדרו הנשיא וסגן הנשיא, המנהלה מטילה על אחד מחבריה את תפקידי הנשיא לשעת היעדרו.
- 19 תפקידיה של המנהלה אלו הם:
א. דנה בהצעת התקציב ומגישה אותה למליאה (ר' תקנה 60).
ב. מביאה לפני המליאה אחת לארבע שנים הצעה לבחירת נשיא (ר' תקנה 38(ב));

3. על פי סעיף 8 בחוק, שינויים בתקנון "טעונים אישור של שר החינוך והתרבות ופורסמו ברשומות".

- ג. אחראית לביצוע הפעולות המשקיות של האקדמיה ולנכסי האקדמיה ומפקחת על הנהלת משקה;
- 20 א החלטות המנהלה בשאלות עקרוניות (כגון שאלות שיש בהן כדי להשפיע על התנהלות האקדמיה) או בשאלות הכרוכות בהוצאה כספית גבוהה מובאות לאישור המליאה; החלטות אחרות של המנהלה נמסרות לידיעת המליאה (ר' תקנות 22(ג), 30(ג), 34, 42(ב)).
- 20 ב א. שניים מחברי המנהלה (שאינם הנשיא או סגן הנשיא) מופקדים על העניינים האמרכליים השוטפים בתיאום עם מנכ"ל האקדמיה והם מורשי חתימה (ר' תקנה 61).
- ב. חבר מנהלה שחדל להיות פעיל, תמנה המנהלה לפי הצעת הנשיא ממלא מקום לו.

פרק רביעי: הוועדות

- 21 לשם הגשמת מטרותיה האקדמיה מקיימת ועדות קבע, ועדות למשימות מוגדרות (כגון ועדות המינוח המקצועיות) וועדות שעה, כמפורט להלן.
- 22 ועדות הקבע
- א. ועדות הקבע הקיימות: ועדת הדקדוק, ועדת המינוח המרכזית, ועדת הפרסומים, מערכת מפעל המילון ההיסטורי (ר' תקנות 23–27).
- ב. אחת לארבע שנים הנשיא מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע: היושב ראש (מקרב חברי האקדמיה המלאים) וחברי הוועדה (כמפורט בכל ועדה וועדה). הוועדה על הרכבי ועדות הקבע שאושרו במנהלה נמסרת למליאת האקדמיה. שאלה לדיון: מוצע שבכל מקום שיש הצעת מועמדים או הרכב תהיה אפשרות ל־א חברים להציע הצעה משלהם. ר' גם תקנה 30(ג), 42(ב).
- ג. כל ועדת קבע מתכנסת לישיבות לפי הצורך, ולא פחות מישיבה אחת בשנה.
- 23 בהצעה שלפניכם מבוטל סעיף 23: הוועדה האמרכלית ותפקידיה עוברים למנהלה.
- 24 ועדת הדקדוק
- א. בוועדת הדקדוק מכהנים לפחות חמישה חברים. יושב ראש הוועדה הוא חבר־מלא. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, ובעת הצורך מתמנים אנשי לשון שאינם חברי האקדמיה.
- ב. ועדת הדקדוק דנה ומחליטה בענייני הכתיב, התעתיק, הפיסוק, וענייני דקדוק כגון מורפולוגיה, ניקוד, שימושי הלשון וענייני תחביר וניסוח. הוועדה דנה דיונים שיטתיים בפרקים מפרקי לשוננו ובשאלות שוטפות. בסמכות הוועדה לדון ולהכריע בשאלות דקדוק הקשורות למונחים המוצעים בוועדות השונות.
- ג. מזכיר מדעי מרכז את עבודת ועדת הדקדוק.
- ד. בעת הצורך הוועדה מקימה ועדות משנה על דעת נשיא האקדמיה או המנהלה. ועדות המשנה מגישות את הצעות ההחלטה לוועדת הדקדוק או ישירות למליאה.
- ה. החלטות ועדת הדקדוק טעונות אישור של המליאה. הוועדה קובעת אילו

החלטות מובאות לדיון במליאה ואילו החלטות מובאות לאישור המליאה ונידונות רק אם הוגש עליהן ערעור.

25 ועדת המינוח המרכזית

א. בוועדת המינוח המרכזית מכהנים לפחות חמישה חברים, ולפחות שניים מהם חברים גם בוועדת הדקדוק. יושב ראש הוועדה הוא חבר-מלא. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, ובעת הצורך מתמנים לוועדה חברים מתאימים לתפקיד שאינם חברי האקדמיה.

ב. ועדת המינוח המרכזית דנה ברשימות מונחים שנתאשרו בוועדות המינוח המקצועיות (ר' תקנה 29(ד)) או במונחים הדורשים הכרעה לפי בקשת המליאה או המזכירות המדעית.

ג. ועדת המינוח המרכזית מזמינה לישיבה שנדונה בה רשימת מונחים מקצועית נציגים מוועדת המינוח המקצועית, והם משתתפים בדיון ומשיבים על שאלות חברי הוועדה, ואולם אין להם זכות הצבעה.

ד. מזכיר מדעי מרכז את עבודת ועדת המינוח המרכזית.

ה. החלטות ועדת המינוח המרכזית טעונות אישור של המליאה. הוועדה קובעת אילו החלטות מובאות לדיון במליאה ואילו החלטות מובאות לאישור המליאה ונידונות רק אם הוגש עליהן ערעור.

26 ועדת הפרסומים

א. בוועדת הפרסומים מכהנים שלושה חברים לפחות מקרב חברי האקדמיה המלאים.

ב. ועדת הפרסומים בוחנת ומאשרת עבודות המוצעות לפרסום – חוץ ממאמרים המיועדים לפרסום בקבצים ובכתבי עת (אלו נתונים לשיקול הדעת של העורך או העורכים בלבד).

ג. הוועדה מעמידה עורכים וקוראים-מעריכים לפרסומים הן מחברי האקדמיה הן מחוצה לה.

ד. הוועדה ממנה עורך לרבעון לשוננו בהתייעצות עם הנשיא.

ה. הוועדה מביאה את החלטותיה לידיעת המנהלה ולאישורה.

ו. ועדת הפרסומים מוסרת הודעה למליאה על החלטותיה.

ז. המנכ"ל או מזכיר מדעי שהנשיא ממנה משמש מזכיר ועדת הפרסומים.

27 מערכת מפעל המילון ההיסטורי – ר' פרק שביעי: מפעל המילון ההיסטורי.

שאלה לדיון: מוצע להקים גוף מבקר שתפקידו לבדוק את הפעולות הנעשות באקדמיה, כלפי פנים וכלפי חוץ, בענייני כספים ובעניינים מהותיים, למסור את תוצאות הביקורת למליאה, ואולי גם לשר החינוך או לציבור.

28 ועדות למשימות מוגדרות

האקדמיה מקיימת ועדות למשימות מוגדרות, בעיקר ועדות מינוח מקצועיות (ר' תקנה 29). הוועדות האלה מתמנות עד לסיום משימתן. המזכירות המדעית מופקדת על ריכוז עבודתן.

29 ועדות המינוח המקצועיות

א. תפקידה של ועדת מינוח מקצועית לקבוע רשימת מונחים או מילון מונחים במקצוע. הרשימה כוללת מונחים עבריים וכנגדם בדרך כלל מונחים לועזיים.
ב. ועדת המינוח המקצועית פועלת מטעם האקדמיה לבדה או בשותפות עם מוסדות אחרים.

ג. מינוי ועדת מינוח מקצועית

– הנשיא כבא כוח המנהלה מחליט על הקמת הוועדה בתיאום עם המזכירות המדעית.

– חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה, אנשי לשון שאינם חברי האקדמיה ואנשי מקצוע מומחים לעניינים הנדונים בוועדה.

– יושב ראש הוועדה מתמנה בידי נשיא האקדמיה ומקבל ממנו כתב מינוי. יושב ראש הוועדה הוא חבר האקדמיה בוועדה או מאנשי המקצוע שבוועדה.

– חברי הוועדה מקבלים כתבי מינוי מן האקדמיה בחתימת נשיא האקדמיה, ובהיעדרו בחתימת סגנו או נציג אחר מן המנהלה.

ד. דרך עבודתה של ועדת מינוח מקצועית

– נציגי אנשי המקצוע בוועדה בסיועו של מזכיר הוועדה מכינים מצע – רשימת מונחים לדיון.

– הוועדה דנה ברשימה, ומביאה בחשבון החלטות קודמות של האקדמיה הנוגעות למונחים הנדונים, נועצת במידת הצורך באנשים מחוץ לוועדה ומביאה את שאלותיה בענייני דקדוק לפני ועדת הדקדוק.

– לאחר הקריאה הראשונה הוועדה שולחת את רשימת המונחים המלאה או את הפרקים שנדונו לחברי האקדמיה ולאנשי מקצוע לשם קבלת הערות.

– הוועדה מתכנסת לקריאה שנייה בהערות שהתקבלו על הרשימה.

– לאחר הקריאה השנייה הוועדה מגישה את הרשימה לוועדת המינוח המרכזית (ר' תקנה 25). מזכיר הוועדה ונציגיה מציגים לפני ועדת המינוח המרכזית את הרשימה, וועדת המינוח המרכזית דנה במונחים ומחליטה את החלטותיה.

– ועדת המינוח המקצועית רשאית לערער לפני ועדת המינוח המרכזית על החלטותיה (של האחרונה).

– לאחר אישור הרשימה בוועדת המינוח המרכזית הרשימה מוגשת לאישור המליאה מטעם ועדת המינוח המרכזית וועדת המינוח המקצועית.

– הוועדה המקצועית רשאית לערער בפני המליאה על החלטות ועדת המינוח המרכזית.

ה. המזכירות המדעית של האקדמיה מופקדת על ריכוז עבודתן של הוועדות.

מזכיר מדעי או אדם אחר הפועל בתיאום עם המזכירות המדעית מרכז את עבודת הוועדה. מתפקידו להביא לידיעת הוועדה את החלטות האקדמיה בעניינים הקשורים לדיוניה.

30 הוועדה למילים בשימוש כללי

שאלה לדיון: האם לקבוע שמעמד הוועדה כמעמד ועדת קבע או להפך כמעמד ועדת מינוח מקצועית?

- א. הוועדה למילים בשימוש כללי פועלת דרך קבע כדי לתת מענה על הצורך למצוא חלופות עבריות למילים לועזיות בשימוש כללי ולעתים גם מונחים שאינם בתחום עיסוקה של ועדת מינוח מקצועית קיימת.
- ב. בוועדה למילים בשימוש כללי מכהנים לפחות חמישה חברים. יושב ראש הוועדה הוא חבר האקדמיה. חברי הוועדה מתמנים מקרב חברי האקדמיה ומומחים ואנשי לשון וספרות אחרים.
- ג. אחת לארבע שנים הנשיא מציע למנהלה את הרכב הוועדה (היושב ראש וחברי הוועדה), והודעה על כך נמסרת למליאת האקדמיה.
- ד. דרך העבודה של הוועדה למילים בשימוש כללי
- סדר היום של ישיבות הוועדה נקבע בתיאום בין המזכיר המדעי המרכז את עבודת הוועדה ובין יושב ראש הוועדה.
- לכל מילה המובאת לדיון נערך בירור ראשוני אם אמנם יש טעם ויש מקום שהאקדמיה תקבע לה חלופה עברית, ובמידת הצורך נועצים בחברי הוועדה בשאלה אם לדון במילה.
- הוועדה דנה בכל מילה בשתי קריאות. לאחר הקריאה הראשונה נשלחות ההצעות שהועלו בוועדה לחברי האקדמיה לשם קבלת הערות.
- הוועדה נועצת באנשי מקצוע ומומחים ובמידת הצורך מזמינה אותם לישיבותיה.
- ה. מזכיר מדעי מרכז את עבודת הוועדה.
- ו. החלטות הוועדה למילים בשימוש כללי נדונות אחת לאחת במליאה.

31 ועדות שעה

הנשיא או המנהלה מציעים לפני המליאה כינון של ועדות שעה, וחבריהן נבחרים במליאה.

פרק חמישי: החברות באקדמיה

- 32 לחברות באקדמיה – חברים מלאים, חברים-יועצים וחברי כבוד – נבחרים חוקרי הלשון העברית; חוקרי הספרות העברית לתקופותיה שבעבודתם המדעית תרמו למחקר הלשון העברית; סופרים עבריים ומתרגמים שבכתיבתם יש תרומה נכבדה לעברית המתחדשת. כן יכולים להיבחר אנשי מדע שלעבודותיהם נגיעה של ממש ללשון העברית ואישים מתחומים אחרים שתרמו תרומה מיוחדת ללשון העברית ולספרותה.
- 33 א. חבר האקדמיה (להוציא חבר כבוד) נדרש להשתתף בפעילות האקדמיה בשני תפקידים לפחות – כפי שיוטל עליו ובתיאום עמו – כגון חברות בשתי ועדות. ב. חבר האקדמיה משתתף בישיבות המליאה ובישיבות הוועדות שהוא חבר בהן. ג. חבר-יועץ של האקדמיה אינו משתתף בישיבות מליאה שעניינן בחירות לאקדמיה (ר' פרק שישי); בישיבות שעניינן שינויים בתקנון או ביטול חברותו של חבר יש דעה מיעצת בלבד (ר' תקנה 12(ג)).

- חברים-יועצים אינם נבחרים למנהלה (ר' תקנה 14), ואינם מתמנים ליושבי ראש של ועדות הקבע (ר' תקנה 22(ג)).
- 34 חבר שנעדר שנתיים משיבות מליאת האקדמיה ומשיבות ועדות שהוא חבר בהן – לחלוטין ובלא סיבה מספקת – רואים אותו כחבר שפרש (ור' סעיף 4(ד) בחוק).⁴ לפי שיקול דעתה של המנהלה ועל דעתה – הנשיא שולח הודעה על כך לחבר, וכן נמסרת הודעה על כך למליאה.
- שאלה לדיון: מוצע להוסיף "ההחלטה תקבל תוקף אחרי שתאשר אותה המליאה ברוב שלא יפחת משני שלישים".
- 35 חברי האקדמיה מקבלים לשם חוות-דעה את תוצאות דיוניהן של הוועדות בתחום הדקדוק והמינוח קודם הבאתן למליאה (ר' תקנה 9, 29(ד), 30(ד)).
- 36 לחברי כבוד נבחרים אישים החיים מחוץ לישראל או חברי האקדמיה (סעיף 4(א) בחוק). חברי כבוד מחוץ לארץ השוהים בארץ אינם משתתפים בשיבות בחירות.

פרק שישי: דרכי הבחירות וההצבעה

- 37 הדיון בישיבה שעניינה בחירות הוא דיון סגור ומשתתפים בו חברים מלאים בלבד; על מהלך הישיבה לא יפורסם אלא במי החליטה האקדמיה לבחור.
- 38 בחירת הנשיא וסגן הנשיא
- א. הנשיא וסגן הנשיא נבחרים במליאת האקדמיה אחת לארבע שנים מקרב חברי האקדמיה המלאים.
- ב. המנהלה מגישה למליאה הצעה למועמד לנשיא; הנשיא מגיש למליאה הצעה למועמד לסגן הנשיא.
- ג. לא ייבחר לנשיא או לסגן נשיא מי שמלאו לו 75 שנה ומעלה.
- ד. הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית על ידי פתקים.
- ה. מועמד לנשיא ומועמד לסגן נשיא שזכו ברוב מוחלט של משתתפי הישיבה – נבחרו.
- ו. לא זכה המועמד ברוב הדרוש – ממשיך הנשיא היוצא או סגן הנשיא היוצא למלא את התפקיד עד לישיבה שבה ייבחר הנשיא או סגן הנשיא.
- שאלה לדיון: מועמד אחד או כמה מועמדים?
- 39 בחירת חברי המנהלה (ר' לעיל פרק שלישי)
- א. ארבעת חברי המנהלה – נוסף על הנשיא וסגן הנשיא – נבחרים במליאה אחת לארבע שנים.
- ב. הנשיא מציע למליאה רשימת מועמדים לחברות במנהלה; כמו כן כל חמישה חברי אקדמיה מלאים יכולים להציע מועמדים משלהם.

4. נוסח סעיף 4(ד) בחוק: "חברי המוסד מתמנים לכל ימי חייהם, אך רשאי המוסד לראות מקומו של חבר כמקום שנתפנה ולמנות אחר במקומו או למנות לו ממלא מקום זמני, אם החבר לא השתתף בשיבות המוסד שנה תמימה, או אם ידוע מראש שלא יוכל להשתתף כן, או אם נידון על עברה שבנסיבות העניין יש בה משום קלון, או אם החבר בעצמו ביקש זאת".

- ג. הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית על ידי פתקים.
 ד. המנהלה נבחרת ברוב מוחלט של משתתפי הישיבה.

40 בחירת חברים לאקדמיה

א. בישיבה קודמת לישיבת הבחירות המליאה מעמידה ועדה לבירור סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה. בוועדה חמישה חברים מקרב החברים המלאים. שאלה לדין: מוצע לשנות את תפקידה של הוועדה: "ועדה לבירור כשרות ההצעות"; אם תקבל ההצעה יש לשנות בסעיף ג להלן: בישיבות הבחירות הוועדה מביאה את רשימת המועמדים שהוצעו כדין. כל מועמד מוצג בידי אחד המציעים לפני המליאה. ב. הוועדה מקבלת הצעות למועמדים. כל הצעה טעונה חתימתם של שלושה חברים מלאים, וכוללת קורות חיים של המועמד, ציון הישגיו ונימוקים לבחירתו.

ג. בישיבת הבחירות הוועדה מביאה את מסקנותיה לפני המליאה.

ה. הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית על ידי פתקים.

ו. לבחירת חבר דרוש רוב דעות של שני שלישים מן החברים המשתתפים בישיבה. אם בהצבעה הראשונה לא קיבל המועמד את הרוב הדרוש, מצביעים בשנייה באותה הישיבה. אם גם בהצבעה השנייה לא קיבל המועמד רוב של שני שלישים, אין מצביעים בשלישית.

אם זכה ברוב הדרוש מספר מועמדים גדול ממספר המקומות הפנויים על פי החוק, ייבחרו אלה שזכו במספר קולות רבים יותר בסדר יורד. אם זכו כמה מועמדים במספר שווה של קולות, מכריעים ביניהם בהצבעה.

ז. נשיא האקדמיה מודיע למועמד שנבחר על בחירתו. המועמד יהיה לחבר האקדמיה לאחר שיודיע בכתב על הסכמתו להיות חבר באקדמיה ולמלא את החובות המוטלות עליו.

ח. אחת לשנה או לשנתיים נשיא האקדמיה חותם על הודעה לרשומות ובה שמות החברים החדשים שנבחרו לאקדמיה בפרק הזמן מן ההודעה הקודמת, או לחלופין רשימה מעודכנת של חברי האקדמיה. ההודעה נשלחת לפרסום ברשומות בידי המזכירות המדעית.

פרק שביעי: מפעל המילון ההיסטורי

41 מפעל המילון ההיסטורי הוא התחום המרכזי בפעילות המדעית-המחקרית של האקדמיה.

42 א. המוסדות העומדים בראש מפעל המילון אלו הם: עורך המילון, מערכת המילון, מועצת המערכת.

ב. הנשיא בהתייעצות עם המנהלה ממנה את עורך המילון, את המערכת ואת מועצת המערכת. הודעה על המינויים נמסרת למליאת האקדמיה.

43 עורך המילון

א. עורך המילון מופקד על ניהול העבודה במפעל המילון ההיסטורי.

- ב. העורך מגיש למליאה דין וחשבון על מפעל המילון ההיסטורי לפחות אחת לשנתיים.
- 44 מערכת המילון
- א. למערכת המילון מעמד של ועדת קבע (ר' פרק רביעי ותקנה 27).
- ב. במערכת המילון לפחות שלושה חברים, ובהם עורך המילון. נשיא האקדמיה משמש יושב ראש של מערכת המילון, אבל בידו למנות איש אחר לתפקיד זה.
- ג. מערכת המילון מתווה את דרכי העבודה ואת סדרי העבודה של מפעל המילון בהתייעצות עם מועצת המערכת.
- ד. עובד שהנשיא ממנה על דעת עורך המילון משמש מזכיר מערכת המילון.
- 45 מועצת המערכת
- א. במועצת המערכת לפחות חמישה חברים. נשיא האקדמיה משמש יושב ראש של מועצת המערכת, אבל בידו למנות איש אחר לתפקיד זה.
- ב. מועצת המערכת מתכנסת לפחות אחת לשנה, מקבלת דין וחשבון על העבודה במפעל המילון ומייעצת לעורך ולמערכת.
- 46 עובדי מפעל המילון (ר' תקנה 50) מוציאים לפועל את תכנית העבודה של מפעל המילון.

פרק שמיני: העובדים בשכר

- 47 האקדמיה מעסיקה עובדים בשכר להגשמת מטרותיה (ר' תקנה 4) כמפורט בסעיפים הבאים.
- 48 המנהל הכללי (להלן: המנכ"ל)
- א. המנכ"ל מופקד על כל העניינים המנהליים והכספיים של האקדמיה, והוא אחראי למימושם על פי הנחיות הנשיא והמנהלה.
- ב. מנכ"ל האקדמיה הוא בעל זכות חתימה (ר' תקנה 63).
- 49 המזכירות המדעית
- א. המזכירות המדעית מופקדת על ביצוע פעולתה של האקדמיה בתחום התקן בעברית בת ימינו.
- המזכיר המדעי, העומד בראש המזכירות המדעית, אחראי לפני מוסדות האקדמיה לביצוע פעולותיה של המזכירות המדעית.
- ב. המזכירים המדעיים מרכיזים את עבודתן של ועדת הדקדוק, ועדת המינוח המרכזית, ועדות המינוח המקצועיות, הוועדה למילים בשימוש כללי, וכן כל ועדה שעניינה קביעת התקן בעברית בת ימינו.
- ג. המזכירות המדעית מכינה הצעות החלטה של הוועדות שנמנו לעיל (סעיף ב) למליאת האקדמיה, ומציגה את ההצעות בישיבות המליאה.
- ד. המזכירות המדעית שולחת את החלטות האקדמיה בענייני לשון לחתימת שר החינוך והתרבות ולפרסום ברשומות,⁵ וכן ועושה לפרסומן בציבור.
5. לפי סעיף 9: המוסד יפרסם לא פחות מפעמיים בשנה את החלטותיו בענייני הלשון העברית.

- המזכירות המדעית מסייעת בידי הנשיא במסירת הודעות לפרסום ברשומות על חברים חדשים באקדמיה ועל שינויים בתקנון (ר' תקנה 16(ו)).
- ה. המזכירות המדעית משיבה על פניות הציבור בענייני לשון.
- 50 האקדמיה מעסיקה בשכר עובדי מחקר בתחום הלשון העברית ובתחומים הסמוכים לה במפעל המילון ההיסטורי (ר' תקנה 46).
- 51 האקדמיה מעסיקה בשכר עובדים במדורים נוספים כגון המזכירות האמרכלית, מדור המחשוב ומדור ההוצאה לאור, וכן מעסיקה יועצי לשון ברשות השידור.
- 52 עובד בשכר של האקדמיה אינו יכול להיבחר לחבר האקדמיה.
- 53 עובד האקדמיה יכול לשמש חבר בוועדה מוועדותיה של האקדמיה (כמפורט לעיל בפרק רביעי).

פרק תשיעי: פרסומי האקדמיה

- 54 האקדמיה מוציאה כתבים הן לבדה הן בשותפות עם מוסדות אחרים.
- 55 האקדמיה מוציאה כתבים כדלקמן:
- א. זיכרונות האקדמיה ללשון העברית – מתפרסמים בהם זיכרונות הדברים של ישיבות המליאה: הדיונים וההחלטות, דינים וחשבונות על פעולתה של האקדמיה; רשימת חברי האקדמיה, סיכום החלטותיה בענייני לשון ובכל שאר העניינים שבתחום פעולתה; הרצאות, הספרים וכיו"ב.
- ב. מילונים מקצועיים ורשימות מונחים, קובצי החלטות בדקדוק, בכתיב, בתעתיק וכדומה.
- ג. הרבעון לשוננו לחקר הלשון העברית והתחומים הסמוכים לה.
- ד. קבצים וספרים, שבהם מתפרסמים מחקרים של יחידים בתחום חקר הלשון העברית ובתחומים הסמוכים לו.
- ה. פרסומים לציבור הרחב בתחום פעולתה של האקדמיה ובתחומים הסמוכים לו, כגון לשוננו לעם, ידיעון האקדמיה אקדם ולמד לשונך.
- ו. פרסומי מפעל המילון ההיסטורי.
- 56 האקדמיה מפרסמת חומר של מפעל המילון ההיסטורי ואת החלטותיה בדקדוק ובמינוח בכלים ממוחשבים, כגון בתקליטורים ובמרשתת האינטרנט.
- 57 חברי האקדמיה ועובדי האקדמיה מקבלים חינם את פרסומי האקדמיה המפורטים בתקנה 55 סעיפים א, ג, ה, ואת שאר פרסומי האקדמיה זכאים לקבל בהנחה. שאלה לדיון: מוצע שחברי האקדמיה יהיו זכאים לקבל בחינם את כל כתבי האקדמיה.

פרק עשירי: הכנת התקציב

- 58 שנת הכספים של המדינה היא שנת הכספים של האקדמיה.
- 59 המנכ"ל מכין בכל שנה, עד סוף חודש נובמבר – או בכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת – את הצעת התקציב לשנת הכספים הסמוכה ומגיש אותה למנהלה. ההצעה תוכן על פי הסעיפים הנוגעים לתאגיד על פי חוק בעקרונות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985.

- 60 המנהלה דנה בהצעת התקציב ומאשרת אותו, ומביאה אותה לפני המליאה לא יאחר מחודש ינואר ובכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת.
- 61 המליאה רשאית לקבל את ההצעה כמות שהיא, לתקן אותה או לדחותה. דחתה המליאה את ההצעה, קורא הנשיא בתוך שבועיים לישיבת מליאה נוספת לדון בהצעת תקציב חדשה.
- 62 ביצוע התקציב מסור בידי הנשיא, המנהלה והמנכ"ל.
- 63 חתימתם של שניים מתוך חמישה המנויים לקמן מחייבת את האקדמיה בכל עסקאותיה; ואלה הם: הנשיא, סגן הנשיא, שני חברי המנהלה המופקדים על העניינים האמרכליים (ר' תקנה 20א) והמנהל הכללי.

פרק אחד-עשר: שם התקנון

- 64 לתקנון זה ייקרא "תקנון האקדמיה ללשון העברית, התשס"ה – 2005".

מ' בראש: הנושא העומד היום לדיון הוא תקנון חדש לאקדמיה, תקנון שישקף טוב יותר את עבודתה ואת נהליה כפי שהתגבשו עם השנים. התקנון הקודם נוסח והתקבל סמוך לכינון האקדמיה, וכעבור חמישה עשורים יש בערכונו של התקנון ובשיפורו דבר ראוי ורצוי שהרי במרוצת השנים חלו בעבודתה שינויים לא מעטים. מרבית השינויים קיבלו את אישור המליאה אבל לא היו מעוגנים בתקנון, וכבר עמד על הפערים האלה האד' עופר עת שימש מזכיר מדעי. דוגמה אחת לכך היא ההבחנה הארכאית בין ועד לוועדה, הבחנה שמוצע לבטלה בתקנון החדש.

כידוע כל שינוי בתקנון דורש את השתתפותם של שני שלישים של חברי האקדמיה, וספירתי מעלה שהגענו בדיוק למספר הנדרש. חשבתי לנכון להזמין לישיבה הזאת גם את החברים-היועצים, ולו מהסיבה שכרבות הימים הם עתידים להפוך לחברים מלאים. ואכן לפי תקנה 12(ג) בתקנון החדש הם זכאים להשתתף בישיבות הדנות בתקנון וניתנת להם דעה מייעצת.

זאת ההזדמנות להודות לכל העוסקים במלאכה. ועדת התקנון כללה את חברי המנהלה האד' קדרי, טל ואנוכי, ובמקום חברי המנהלה שלא יכלו לבוא צירפנו את האד' ממן ואזר. אליהם הוספנו את החברים-היועצים האד' עופר ודיקמן; אבל נראה כי יותר מכול התייגעה בגיבוש התקנון ובניסוחו הגב' רוגית גדיש, ותודתי נתונה לה. ההצעה הופצה בין חברי האקדמיה, וקיבלנו תגובות מן האד' אבנר, אורנן, בלאו, ברויאר, דותן, כהן, מנצור ועופר. חלק גדול של ההערות היו בבחינת הערות סגנוניות, והן שולבו מיד בהצעה שלפניכם. אבל היו בהן גם הצעות והערות על עניינים שבמהות, ובהן יתמקד היום הדיון.

ר' גדיש: אני רוצה לעמוד על כמה מן השינויים בתקנון המוצע לעומת התקנון הישן, אבל תחילה חשוב לי להדגיש כי תכלית התקנון החדש היא אחת: לשקף את המצב הנוהג באקדמיה כבר עשרות שנים. מאז ייסוד האקדמיה השתנתה והתפתחה העבודה בה, ונוצר פער גדול בין סדרי העבודה באקדמיה לתקנון המסדיר את פעולתה. מלאות

חמישים לאקדמיה הוא הזדמנות נאותה להביא לתיקון המצב. כמובן סעיפי תקנון ששיקפו את המציאות נכוחה נותרו בעינם.

לפי התקנון הקיים הייתה אמורה האקדמיה לפעול במדרג ברור: המליאה, הוועדים הוועדות. בפועל בעשרות השנים האחרונות לא תפקדו הוועדים כגופים המנסחים מדיניות ויעדים ומנחים את הוועדות בעבודתן. למשל ועד הדקדוק לא היה עוד גוף עצמאי, אלא חלק מוועד המינוח, וענייני הדקדוק מגיעים למליאה ישירות מוועדת הדקדוק. לפיכך בתקנון החדש מוצע לבטל את הוועדים ולהפוך את הוועדות העצמאיות לוועדות קבע. גם הוועדה למילים בשימוש כללי נוהגת להעביר את הצעותיה ישירות למליאה בלי להיזקק לוועד המינוח, ועוד ניזקק לשאלה אם להפכה לוועדת קבע.

בתקנה 4 בתקנון הקיים כתוב שלביצוע עבודתה מקיימת האקדמיה מזכירות מדעית ומזכירות אמרכלית. הגם שרוב העבודה באקדמיה נעשית בידי עובדים בשכר, על משפט יחיד זה מושתת כל הקשר בין האקדמיה לעובדיה. יתר על כן, המפעל המרכזי של האקדמיה, מפעל המילון ההיסטורי, אינו נזכר כלל. בתקנון החדש יחדו פרקים נפרדים – השביעי והשמיני – למפעל המילון ההיסטורי ולקשר בין מוסדות האקדמיה לעובדיה. ואלה כאמור רק כמה דוגמאות.

מ' בר-אשר: הדברים ברורים. כשהוקמה האקדמיה עוד לא היו הרעיונות מגובשים. אז דיברו על מפעלי מחקר, אבל המילון ההיסטורי הוקם כעבור שש שנים.

בהנחה שכל החברים קראו את התקנון החדש, אני מבקש עתה לפתוח את הדיון רק בנקודות שחברים השיגו עליהן. השאלה הראשונה היא בפרק השני, בתקנה 5, הדנה בתפקידי המליאה. בסעיף קטן ח מוצע שמליאת האקדמיה תכריע בכל שאלה שהמנהלה או שבעה מחברי האקדמיה רואים אותה כיסודית. והשאלה היא כפולה: גם על מספר החברים שיכולים להעלות שאלה לדיון במליאה וגם אם יכולים להימנות עמם חברים-יועצים. שאלה דומה נשאלה בתקנה 6(ב).

ההצעות שקיבלנו נעו בין חמישה לשנים עשר חברים. סעיף 4 לחוק המוסד העליון ללשון העברית מגביל את מספר חברי האקדמיה לעשרים ושלושה. שבעה חברים הם כשליש מחברי האקדמיה; שנים עשר הם כמחצית. אני חושב שקבוצה של שבעה חברים שמבקשת להעלות נושא לדיון במליאה היא קבוצה נכבדת דייה. האם מי מהנוכחים מעדיף מספר אחר של חברים?

אינני רואה התעקשות על מספר אחר, ולכן נעבור לשאלה אם בשבעת החברים האלה יכולים להימנות גם חברים-יועצים או רק חברים מלאים. נדמה לי שעם החברים היועצים עומד היום מניין החברים על שלושים ושמונה. אני סבור שרצוי שהחברים היועצים יהיו מעורבים מאוד בנעשה באקדמיה, ועל כן אני סבור שיש לתת להם זכות להעלות שאלות לדיון במליאה.

י' בלאו: גם אני בעד הכללת חברים-יועצים.

א' חזן: לחברים-היועצים זכות להשתתף בכל דיון, להוציא ישיבות שעניינן בחירת חברים ומנהלה. אינני רואה שום סיבה להגביל את זכותם להשמיע קולם בדברים

שכתוכן. קבוצה של שבעה – גם אם נכללים בהם חברים-יועצים – היא קבוצה בעלת משקל, ואם הם מבקשים להעלות נושא לדיון במליאה, ראוי שדעתם תישמע.

מ' בר-אשר: אף כאן אינני שומע דעה חולקת, ונראה לי שאפשר לקבל החלטה בלי הצבעה.

הוחלט שגם בתקנה 5 וגם בתקנה 6 (ב) יהיה המספר שבעה חברים. במגישי הבקשה לדיון במליאה יוכלו להימנות גם חברים-יועצים.

מ' בר-אשר: מעניין לעניין באותו עניין: בתקנה 12 (ג) נאמר כי בישיבות בחירות החברים-היועצים אינם משתתפים ובישיבות שנדון בהן התקנון או ביטול חברותו של חבר באקדמיה – לחברים-היועצים דעה מייעצת בלבד. השאלה היא אם בדיונים על התקציב תהיה לחברים-היועצים דעה מייעצת או מכרעת, כלומר אם גם הם יוכלו להצביע על התקציב. בתיקון לתקנה 43 בתקנון היוצא ניתנה לחברים-היועצים "דעה מחליטה בענייני לשון [...] ודעה מייעצת בכל שאר העניינים שבתחום פעולתה של האקדמיה". ועדת התקנון המליצה לאפשר להם להצביע, אבל אחד החברים השיג על כך.

נ' אפרתי: בשנים האחרונות קרה לא פעם שהדיונים בתקציב האקדמיה היו במסגרת ישיבות מליאה רגילות. הסיבה לכך הייתה נעוצה בשינויי לוח הזמנים של הדיונים בכנסת על תקציב המדינה. לפיכך נוצר מצב לא נעים: החברים-היועצים השתתפו בדיונים ושאלו שאלות ככל חבר אחר, אבל נמנעו מלהצביע. הצעת ועדת התקנון באה לתקן את המצב.

א' טל: אני בטוח שיש בחברים-היועצים אנשים המבינים בכספים יותר מן החברים המלאים, בוודאי יותר ממני. חבל שיוכלו רק להביע דעה ולא לתת לה ביטוי בהצבעה.

מ' בר-אשר: שוב – אינני שומע קולות מתנגדים, ולכן הצעת הוועדה מתקבלת. אם כך חברים-יועצים נבדלים מחברים מלאים רק בהגבלת זכותם להצביע בענייני תקנון וביטול חברותו של חבר. כמובן בישיבות על צירופם של חברים חדשים אין הם משתתפים כלל.

י' בלאו: אינני רואה סיבה מדוע לא יוכלו חברים-יועצים להצביע גם על שינויים בתקנון. ברור מדוע חברים-יועצים אינם יכולים להשתתף בישיבות בחירות, ומכאן מובנת גם הגבלת זכותם להצביע על ביטול חברותו של חבר, אבל אני מציע שבכל עניין אחר יושוו החברים-היועצים לחברים המלאים.

מ' בר-אשר: אני תומך בהצעתך. האם יש מתנגדים? אם אין, ההצעה מתקבלת.

הוחלט שלחברים-היועצים תהיה דעה מכריעה גם בענייני תקציב ותקנון.

מ' בר-אשר: הפרק השלישי עניינו הנשיאות והמנהלה. שימו לב לחידוש בתקנה 14, העוסקת במשרת הנשיא וסגנו: ההצעה היא כי סגן הנשיא יסיים את כהונתו עם בחירת נשיא חדש כדי שהנשיא החדש – בעזרת המליאה – יוכל לבחור את סגנו. כך נהוג במקומות אחרים, ולא ידוע לי על התנגדות לתוספת הזאת. בתקנה 15 מדובר במנהלת האקדמיה, ועלתה השאלה אם להגביל את מספר תקופות הכהונה של נושאי תפקידים, כגון חברי המנהלה.

י' בלאו: יש היגיון רב בהגבלת מספר תקופות הכהונה. המנהלה נבחרת אחת לארבע שנים, ואני מציע שלא יכהן חבר מנהלה יותר משמונה שנים רצופות, כלומר שתי תקופות כהונה. כמובן כעבור ארבע שנים נוספות הוא יוכל להיבחר מחדש.

מ' בר-אשר: אם אין מתנגדים, נגביל את מספר תקופות הכהונה הרצופות של חברי המנהלה, והתקנה תנוסח כך: חבר שסיים שתי תקופות כהונה רצופות במנהלה לא ייבחר לתקופת כהונה שלישית ברציפות.

הוחלט להגביל את מספר תקופות הכהונה הרצופות של חברי המנהלה לשתיים.

מ' בר-אשר: בתקנות 16-17 מנויים תפקידי הנשיא. ההבדל בין שתי התקנות הוא שבתקנה 17 ממלא הנשיא את תפקידיו כבא כוח המנהלה. באחת התגובות שקיבלנו הוצע לבטל את ההבחנה בין שני סוגי התפקידים ולאחד את שתי התקנות לאחת משום שהנשיא ממלא את כל תפקידיו כבא כוח המליאה, לא כבא כוח המנהלה.

א' יבין: אני תומך באיחוד התקנות.

ש' נאה: אם הנשיא אינו פועל מטעם המנהלה, כלומר אם אין המנהלה מייפה את כוחו לפעול וממילא גם אינה יכולה להגביל את פעולותיו ולשלול ממנו חלק מסמכויותיו, אך טבעי למנות את תפקידי הנשיא בכפיפה אחת.

מ' בר-אשר: ההצעה התקבלה.

הוחלט לצרף את כל תפקידי הנשיא בתקנה אחת.

מ' בר-אשר: תקנה 22 עניינה ארבע ועדות הקבע – ועדת הדקדוק, ועדת המינוח המרכזית, ועדת הפרסומים ומערכת מפעל המילון ההיסטורי. בתקנה נאמר כי אחת לארבע שנים הנשיא מציע למנהלה את הרכב ועדות הקבע, ההרכבים מאושרים במנהלה והודעה עליהם נמסרת למליאה. השאלה העומדת לדיון היא אם לאפשר – כאן ובמקומות אחרים שבהם מדובר על הצעת מועמדים – גם לחברי האקדמיה להציע הצעה משלהם. הדברים נוגעים גם לתקנות 30(ג) ו-42(ב).

א' אלדר: אינני מבין: תעמודנה שתי הצעות זו לצד זו, זו של הנשיא וזו של כמה מחברי האקדמיה; מי יכריע ביניהן? הרי אין בחירות לוועדות.

ר' גדיש: הצדק עם האד' אלדר. שלא כמו חברי המנהלה, הנבחרים במליאה, חברי הוועדות, ובכללם יושבי הראש, אינם נבחרים כי אם מתמנים.

מ' בראשור: אם כן אין טעם בהעלאת הצעה מתחרה להצעת הנשיא. אין בררה אלא לדחות את התוספת המוצעת לתקנה.

הוחלט שכאשר מדובר במינויים של חברי האקדמיה לתפקידים שונים, אין מקום להצעות נפרדות של חברי האקדמיה.

מ' בראשור: אני רוצה להסב את תשומת הלב לביטול תקנה 23, שעסקה בוועדה האמרכלית. לפי התקנון היוצא פעל באקדמיה הוועד האמרכלי, אבל כדי לייעל את המערכת, כדי לחזק את המנהלה ולערב יותר את חבריה בנעשה באקדמיה בוטלה בתקנון הנכנס הוועדה האמרכלית, ותפקידיה הועברו למנהלה. וכך לפי תקנה 20ב(א) שניים מחברי המנהלה שאינם הנשיא וסגנו מופקדים על העניינים האמרכליים השוטפים – בתיאום עם מנכ"ל האקדמיה.

אבל השאלה שיש לדון בה נוגעת לביקורת. כידוע אין באקדמיה ועדת ביקורת, אולם בענייני התקציב מפקח על הדברים לא רק רואה החשבון של האקדמיה אלא בעיקר משרד האוצר. יש שעוברים אף ארבעה חודשים עד שתקציב האקדמיה מתאשר משום שמנכ"ל האקדמיה צריך לתת לאוצר דין וחשבון מפורט על כל סעיף וסעיף בתקציב השנה החולפת ובתקציב השנה החדשה. גם מבקר המדינה יכול להביע את דעתו על הנעשה כאן. והנה אחד החברים הציע להקים באקדמיה גוף מבקר שתפקידו לבדוק את הפעולות הנעשות באקדמיה בענייני כספים ובעניינים מהותיים, למסור את תוצאות הביקורת למליאה ואולי גם לשר החינוך או לציבור.

א' טל: לא ברור לי מה הם עניינים מהותיים וכלפי מי הגוף הזה אחראי. אני מבין שתכליתו של הגוף המבקר להבטיח התנהלות תקינה של עבודת האקדמיה, אבל למי ימסור את מסקנותיו וכיצד?

א' אבנר: ועדת ביקורת איננה גוף חיצוני. מבקר המדינה הוא הגוף החיצוני שתפקידו לבקר. הוא מפרסם דינים וחשבונות ומביא אותם לידיעת הכנסת והממשלה. לעומת זאת ועדת ביקורת היא גוף פנימי של האקדמיה ועליה לדווח על ממצאיה למליאה, המוסד העליון של האקדמיה.

י' בלאו: אני חושב שאין צורך בכינון גוף מבקר. יש פיקוח על האקדמיה, והקמת גוף נוסף תביא לסרבול מיותר. הרי תכלית ביטולו של הוועד האמרכלי הייתה לפשט את המנגון. כעת נבוא ונקים גוף חדש נוסף?

מ"צ קדרי: אפשר לבחור מבקר במקום ועדה של כמה אנשים.

מ' בריאשר: אינני רואה את ההבדל הגדול בין חבר אנשים לדן יחידי.

ר' גדיש: הניהול הכספי של האקדמיה מבוקר, מה גם שלחברי האקדמיה אין ההכשרה לעסוק בכך. אשר לפעילות השוטפת של האקדמיה, על כל דבר שנעשה באקדמיה ניתן דיווח למליאה, והקמת גוף מבקר נראית לי מיותרת.

י' עופר: בעבר היה נהוג שהמזכירות המדעית והמילון ההיסטורי מוסרים פעם בשנה דוח על פעילותם. אם הנהוג הזה יעוגן בתקנון, יוכל כל חבר לשפוט בעצמו אם האקדמיה פועלת כסדרה, והצורך בהקמת גוף מיוחד יתפוגג.

ר' גדיש: הגשת הדוחות מעוגנת בתקנון, אבל לא נקצבו מועדים ברורים להגשתם.

מ' בריאשר: עקרונית נוכל להוסיף בתקנון מועדים קצובים, למשל מדי שנתיים. אבל כעת השאלה העומדת להכרעה היא אם להקים ועדת ביקורת או לא. חמישים שנה התנהלה האקדמיה בלי ועדת ביקורת, ואני חושב שהיא יכולה להמשיך לפעול בלעדיה. אני מציע שנצביע על כך. יצביעו בבקשה רק החברים המלאים.

הצבעה

נגד ההצעה להקים גוף מבקר – 15

בעד ההצעה – 0

נמנע – 1

נדחתה ההצעה להקים גוף מבקר.

מ' בריאשר: תקנה 30 עניינה הוועדה למילים בשימוש כללי, שהיא מעין ועדת מינוח קבועה. השאלה היא אם מעמדה יהיה כשל ועדות הקבע או כשל ועדות המינוח המקצועיות, המוקמות למשימה מוגדרת וחדלות לפעול עם סיום תפקידן. היו שהציעו כך והיו שהציעו כך. מחד גיסא מדובר בוועדה קבועה המזינה דיונים חשובים במליאה; מאידך גיסא קשה לתת לה את המשקל שניתן לוועדת המינוח המרכזית, הדנה בכל ענייני המינוח, או לוועדת הדקדוק, הדנה בכל סוגיות הדקדוק. כשלעצמי אני חושב שהצעת הוועדה המשתקפת בתקנון שלפניכם היא הצעה מאוזנת המשקפת את המציאות: הוועדה אינה נמנית עם ועדות הקבע, אבל ניתן לה מעמד מיוחד הבא לידי ביטוי בתקנה 30, המיוחדת לה.

ר' גדיש: בהשוואה לוועדות הקבע מספר ניכר של חברי הוועדה – כמחצית החברים – אינם חברי אקדמיה. כלומר מבחינת הרכבה היא דומה יותר לוועדות המינוח המקצועיות. מצד שני היא דומה לוועדות הקבע בכך שפרות עבודתה עוברים ישירות למליאה, ולא דרך הצינור של ועדת המינוח המרכזית. גם קיומה הממושך מקרבה אל

ועדות הקבע, אם כי היו תקופות שבהן שבתה הוועדה ממלאכתה. מכל מקום גם אם היא לא תיחשב ועדת קבע, רצוי לקבוע הליך מסודר לרענן את הרכבה, כמצוי בוועדות הקבע.

מ' בר-אשר: גם בלי הליך מסודר הרכב הוועדה משתנה לא מעט. מאז היותי נשיא האקדמיה התחלף לא פעם יושב ראש הוועדה; בתחילה כיהן האד' קדרי, אחריו האד' אבנר, האד' קיסטר וכיום האד' ברויאר.

י' בן-טולילה: אפשר שהוועדה תהיה ועדת משנה של ועדת המינוח המרכזית, וכך יינתן לה מעמד של קבע.

ר' גדיש: אני מרכוזת את שתי הוועדות ויכולה להעיד כי דרך עבודתן שונה מאוד. לכן עדיף שהן תיבדלנה זו מזו.

מ' בר-אשר: אם אין התנגדות, אני מציע לקבל את מעמד הביניים שניתן לוועדה כפי שהוא מנוסח בהצעה שלפניכם.

הוחלט להשאיר את נוסח תקנה 30 בעינו.

מ' בר-אשר: הפרק החמישי עוסק בחברות באקדמיה, והשאלה הבאה נוגעת לחברים שאינם נוטלים כל חלק בפעילות האקדמיה. לפני כשלוש שנים – בישיבה רסא – קיימנו על כך דיון כאן במליאה, ובסופו של דבר החלטנו לא לנקוט צעדים כלפי חברים שאינם פעילים. בעקבות פניות נוספות התגבשה ההצעה שלפניכם – תקנה 34 – ולפיה "חבר שנעדר שנתיים משיבות מליאת האקדמיה ומישיבות ועדות שהוא חבר בהן – לחלוטין ובלא סיבה מספקת – רואים אותו כחבר שפרש. לפי שיקול דעתה של המנהלה ועל דעתה, הנשיא שולח הודעה על כך לחבר, וכן נמסרת הודעה על כך למליאה". השאלה שנתבקשנו לדון בה היא אם הדבר תלוי רק בשיקול הדעת של המנהלה או אם להביא את ההחלטה על פרישת החבר לאישור המליאה ברוב שלא יפחת משני שלישים. אבל השאלה הראשונה הרובצת לפתחנו היא אם בכלל לקבל את התקנה.

אם אני בא לבחון את החברים היום, דומה אני שרק שלושה מהם לא נראו באקדמיה כבר שנים ארוכות; את אחד מהם לא ראיתי אולי חמש עשרה שנה. פניתי אליהם והם לא טרחו להגיב. אני רוצה שהדברים יהיו ברורים: אינני בא בטענות לחברים שהיו פעילים ואינם יכולים לבוא עוד, או לחברים שאינם באים לישיבות המליאה אך פעילים בוועדות השונות. תקנה 34 מכוונת לאלה שאינם מוכנים לעשות דבר במסגרת חברותם, ובכל זאת מקפידים להשתמש בתואר חבר אקדמיה.

י' בן-טולילה: מן הדיון במליאה לפני שלוש שנים אני זוכר שאחד הנימוקים שנטענו בעוז והביאו לאי-נקיטת צעדים נגד החברים הלא פעילים היה שמדובר באנשי תרבות בעלי מעמד רם בחברה הישראלית, ובעצם היותם חברי אקדמיה הם מביאים לה כבוד.

א' טריינין: אני מסכים לנימוק הזה.

ר' גדיש: האקדמיה היא גוף עובד; יש בה ועדות, יש ישיבות מליאה, יש עבודה שצריכה להיעשות. חוק האקדמיה – חוק המוסד העליון ללשון העברית – מגביל את מספר החברים שמתחת לגיל 75 ל-23, וכל עוד אין החבר מפנה את מקומו, אי אפשר למנות אחר תחתיו. אם חלק מהחברים אינם פעילים, יכולה עבודת האקדמיה להשתבש.

י' עופר: לפי התקנה המוצעת ניתן למנהלה שיקול דעת להחליט אם לראות בחבר הלא פעיל חבר שפרש, והנימוק שנזכר בדבר מעמדם של החברים בחברה הישראלית יכול לבוא בחשבון במסגרת שיקול הדעת.

א' טריינין: אפשר למנות את החברים האלה לחברי כבוד. לפי סעיף 4א(ב) לחוק, רשאית האקדמיה למנות חבר במקום החבר שנתמנה חבר כבוד.

מ' קיסטר: נקודת המוצא הייתה ועודנה שהאקדמיה היא מוסד עובד ולא מוסד של כבוד, ולכן מוזר להפוך את מי שלא מסכים להשתתף בעשייה – הגם שהתחייב לכך – חבר כבוד.

אשר לחוק עצמו, הרי שבנשימה אחת הוא כולל שני מקרים שונים מאוד; לפי סעיף 4 לחוק רשאית האקדמיה לראות מקומו של חבר כמקום שהתפנה ולמנות חבר אחר במקומו אם לא השתתף החבר בישיבות המוסד שנה תמימה או אם נידון על עברה שיש עמה קלון. יש הבודל תהומי בין חבר לא פעיל לחבר שעבר עברה שיש עמה קלון. אבל הצד השווה לשני המקרים הוא בתוצאה: אותו חבר אינו נמנה עוד במניין החברים ואפשר למנות חבר אחר תחתיו. אני מציע ללכת בכיוון הזה, ואם אפשר, ליצור קטגוריה חדשה של חברים – חברים שאינם נמנים וחסרי זכות הצבעה.

י' בלאו: אני חושב שאין מה לעשות. יש אנשים שמבחינה ציבורית איננו יכולים להוציא אותם מהאקדמיה. ההד הציבורי והנוק לאקדמיה אינם שווים את המהלך הזה.

מ' בראש: אז נמשיך לראותם חברים לכל דבר?

י' בלאו: אני חושש שכן.

א' אבנר: לפני שלוש שנים דנו בסוגיה זו לגופה, וגם אז נאמר שאין הדברים אמורים אלא בשניים--שלושה חברים. שלושה מעשרים ושלושה חברים אינם בעיה קריטית. עבודת האקדמיה איננה משותקת בעטיים, וכאז כן עתה. אינני חושב שבגלל שלושה חברים לכל היותר צריכה האקדמיה להתבזות. אם תגיע האקדמיה למצב קשה יותר, אני מציע שניוועץ ביועץ המשפטי של משרד החינוך, ואם אפשר להכניס תיקון לחוק, נראה לי הכיוון שהציע האד' קיסטר; כלומר לקבוע בחוק – ולא בתקנון – קטגוריה של

חברים לא פעילים. הם ימשיכו להיות חברים אבל לא יוכלו להצביע, ואולי אפשר יהיה למנות אחרים במקומם.

מ' אזר: רצוי שהתקנון החדש ישמש לטווח ארוך מאוד, ולכן כדאי שיביא בחשבון גם אפשרויות הנראות היום רחוקות מהמציאות. מה שאיננו חמור היום, יכול להחמיר ברבות השנים, וראוי שהתקנון ייתן מענה לכל בעיה שתיווצר. יתרה מזו, התקנון צריך להתאים לרוח החוק המכונן אותו, ומסעיף 4 לחוק עולה מפורשות שדי בהיעדרות של שנה אחת מן האקדמיה – אפילו היעדרות ידועה מראש – כדי שהאקדמיה תוכל למנות חבר – ולו זמני – במקום החבר הנעדר. ברור כי מטרת הסעיף בחוק לאפשר לאקדמיה לפעול כנדרש בהרכב מלא בכל זמן, ותכלית תקנה 34 המוצעת לתת למנהלה כלים נכונים לקיים את הסעיף. כמובן אין הנשיא חייב לפעול כך, אבל התקנה מאפשרת לו להתמודד טוב יותר עם חברים שאינם פעילים מרצון. אשר לנוסח התקנה, אפשר לחשוב על נוסח מעודן אף יותר מפרישה ולדבר על הפסקה להימנות במניין החברים.

ק' כ"ץ: כשאדם נבחר לאקדמיה, מסבירים לו את המשימות ואת התנאים הכרוכים בכך, והוא מתחייב בכתב למלאם. אם אינו מוכן להירתם למאמץ המשותף, הוא מפר את התחייבותו.

גב"ע צרפתי: אני בעד ההצעה של האד' קיסטר ואבנר, אבל לא הייתי קורא לקטגוריה החדשה חברים לא פעילים, אלא חברים מכותבים או חברי חוץ.

מ' קיסטר: אני רוצה לחדד דבר מה בהצעה הזאת: אני מציע לצמצם בנושא הזה את שיקול הדעת של המנהלה משום ששיקול דעת עשוי להניב איפה ואיפה. לא הייתי רוצה שחבר לא פעיל אחד יימנה ואחר לא יימנה.

מ' בראשור: אם הנסיבות דומות, ברור שדין אחד יחול על כל החברים הלא פעילים.

י' בלאו: אני מתקשה להעלות על הדעת שהאקדמיה תרהיב עוז ותוציא משורותיה אנשים המכובדים בציבור. הרי נשיא האקדמיה והמנהלה לא יעשו מהלך שיפגע באקדמיה בעליל. איפה ואיפה הן כמעט בלתי נמנעות.

מ' קיסטר: למצב כזה בדיוק אני מתנגד. התנאי להוצאתו של חבר מן האקדמיה צריך להיות קבוע, כמעט אוטומטי: מי שלא ישתתף לא יימנה.

א' ממן: לפי החוק יכול חבר להודיע כי הוא פורש מן האקדמיה. או אז הוא איננו חבר אלא חבר לשעבר. אני מציע שהחברים הלא פעילים יהיו מעין חברים לשעבר; אפשר לכנותם חברים ותיקים.

מ' בראשור: אני מציע שנצביע אם לקבל את תקנה 34 או לדחותה. אם יוחלט לקיימה – לפחות ברוחה – תידון בנפרד דרך ניסוחה.

י' בלאו: גם אם תידחה התקנה, ישאר בעיני סעיף 4(ד) לחוק, ולפיו רשאית האקדמיה לראות בחבר שלא השתתף שנה תמימה בישיבות האקדמיה כמי שנתפנה מקומו ולמנות לו ממלא מקום. עם זאת יש לציין שהסעיף הזה מעולם לא הופעל, וכאמור אני בדעה שהאקדמיה אינה יכולה להרשות לעצמה להפעילו.

הצבעה

בעד דחיית תקנה 34 – 7

בעד אישור התקנה – 9

אשרה תקנה 34, אבל ניסוחה המדויק יידון בישיבה אחרת.

[הערת העורך: התקנה שבה ועלתה בישיבה רעט – להלן, עמ' 198; נוסח התקנה התקבל בישיבה רפד – להלן, עמ' 253–254].

מ' בראשור: בבחירת הנשיא וסגן הנשיא עוסקת תקנה 38. שימו לב לסעיף קטן ג, ולפיו לא ייבחר לנשיא או לסגן הנשיא מי שמלאו לו 75 שנה. השאלה שעלינו להשיב עליה היא אם בבחירת הנשיא אפשר להגיש יותר ממועמד אחד. למיטב זיכרוני מעולם לא הוצעו שני מועמדים. הלא כן, האד' בלאו?

י' בלאו: נכון, ככל שידיעתי מגעת. תאורטית זה אפשרי, אבל אינני חושב שיציעו אי פעם במוסד קטן כשלנו יותר ממועמד אחד.

מ' בראשור: הייתי כמה פעמים בוועדות חיפוש אחר מועמדים מטעם מוסדות שונים, והפסדנו לא פעם מועמדים מצוינים כשביקשנו מהם להתחרות זה בזה. אני מציע שלא להכניס לאקדמיה את יסוד התחרות, במיוחד משום שבמוסד קטן כל כך מספר המועמדים הפוטנציאליים קטן מאוד. אם יקרה שהמועמד איננו מתאים, סביר שהוא לא יקבל את הרוב הדרוש.

א' אבנר: בעניין הזה לא כדאי שהתקנון יהיה משועבד למציאות הקיימת. התקנון צריך להביא בחשבון מצבים מוצבים שונים; למשל גם אפשרות של נשיא כוחני. לנשיא – גם לנשיא פורש – השפעה רבה על המנהלה, ולא הייתי רוצה שהאקדמיה תהפוך למוסד מונרכי שבו הנשיאות עוברת בירושה. אני חושב שצריך להשאיר את הדלת פתוחה גם להצעות שיעלו מקרב החברים. כמובן אין פירוש הדבר שחובה להציע יותר ממועמד אחד.

א' חזן: ייתכן שגם בלי להוסיף במפורש את האפשרות להציע שני מועמדים, נוסח התקנה כפי שהוא סובל את האפשרות הזאת. אמנם בסעיף קטן ב נאמר שהמנהלה

מגישה למליאה הצעה למועמד לנשיא, אבל אם תתקשה המנהלה להכריע בין שני מועמדים, אינני רואה מדוע לא תוכל להגיש למליאה שני שמות.

מ' אזר: אני מסכים עם האד' חזן. הצעה למועמד יכולה לכלול יותר ממועמד אחד.

מ' בר-אשר: אם כך תקנה 38 תישאר כפי שהיא.

תקנה 38 נשארת בעינה.

מ' בר-אשר: תקנה 40 דנה בסדרי בחירת החברים לאקדמיה. בסעיף קטן א מדובר על העמדת ועדה לכירור סגולות המועמדים בישיבה הקודמת לישיבת הבחירות. כך היה גם בתקנון הקיים – בתקנה 49(ב) – וכך אמנם נהגנו כל השנים: הוועדה הייתה בודקת את סגולות המועמדים ומציגה לחברים את המלצותיה בישיבת הבחירות. בשנים האחרונות אף דירגה הוועדה את המועמדים עת הביאה את מסקנותיה לדיון במליאה. ואולם עתה עלתה הצעה לצמצם את תפקיד הוועדה ולהפכה לוועדה הבודקת את כשרות ההצעות בלבד בלי לתהות על טיבם של המועמדים. לפי הצעה זו בכך יתמצה תפקיד הוועדה; רשימת המועמדים הכשרים תובא לישיבת הבחירות, וכל מועמד יוצג בידי אחד ממציעיו. אני מציע לדבוק בדרך הנוהגת.

י' בלאו: לפי הנוהג שהתגבש להמליץ על מועמדים ולדרגם, יותר משהוועדה קובעת מי ייבחר היא קובעת מי לא ייבחר.

מ' בר-אשר: אמת, לפי מיטב ידיעתי מעולם לא נבחר מועמד שלא המליצו עליו. כמוכן המועמדים שהמליצו עליהם – פעמים נבחרו ופעמים לא נבחרו.

י' בלאו: מאחר שכדי להיבחר צריך לפי התקנון המוצע רוב של שני שלישים מן החברים המשתתפים בישיבה, הסיכוי שמועמד ייבחר אף שחבר הביע ספק בסגולותיו, הוא כמעט אפסי. לכן אני מעדיף – ואינני רואה בכך סיכון גדול – שלוועדה יהיה רק תפקיד טכני לבדוק את כשרות ההצעות, והמועמדים יעמדו בלי דירוג לבחירת החברים.

א' טרייניץ: הוועדה במתכונתה היום טובה בעיניי. נראה לי שהוועדה – יותר מהמליאה – יכולה לעמוד בפני שידולים ולחצים למיניהם.

מ' אזר: אני מציע לקבל את המוצע בתקנון כפי שהוא. לפי התקנון מוטל על הוועדה לבדוק את סגולות המועמדים ולהגיש למליאה את מסקנותיה, אבל לא נאמר דבר על דרך הגשת המסקנות. היא רשאית להמליץ, רשאית לדרג אבל איננה חייבת לעשות כן; וגם אם היא בוחרת להמליץ על מועמד זה או אחר, יכולה המליאה לקבל את המלצתה או לא לקבל.

י' עופר: האם הוועדה יכולה להסיר את שמו של מועמד שאינו ראוי בעיניה?

מ' בר-אשר: אם שלושה חברים ממליצים על מועמד מסוים, חובה להביא את מועמדותו לדין בישיבת הבחירות.

א' אבנר: כל עוד שמות כל המועמדים באים לדין במליאה, וכל עוד רשאי כל חבר שהציע מועמד לדבר בשבח מועמדו, אינני רואה פסול בוועדה כפי שהיא פועלת כבר שנים רבות. עם זאת דעתי איננה נוחה מדירוג המועמדים; די שהוועדה תחווה עליהם דעה.

א' אלדר: הייתי רוצה שהדרך לגיבוש מסקנות הוועדה תהיה אחידה. אינני רוצה שכל ועדה תבחר לה שיטה משלה, אלא שההליך יעוגן בתקנון. כלומר המליאה צריכה להביע דעתה ולהנחות את הוועדה למה היא מצפה ממנה.

מ' בר-אשר: הבעיה בישיבות הבחירות במליאה שהדברים הנאמרים בה דולפים ויכולים להגיע לאוזני המועמדים. לכן מרבית החברים מעדיפים שלא להביע את דעתם. בוועדה של חמישה אנשים ההצעות נשקלות ביתר כובד ראש, ולא ידוע לי על הדלפות כלשהן. כמובן גם הוועדה יכולה לשגות ולא להמליץ על מועמד ראוי, וכבר היו דברים מעולם. אולם במרבית המקרים הדברים תוקנו כשהמועמדים הוצעו בשנית או בשלישית.

י' בן-טולילה: רצוי שמי שהציע מועמד יוכל לבוא לוועדה ולדבר בשבח המועמד, כלומר שלא תסתפק הוועדה בדברים שבכתב.

מ' בר-אשר: אפשר בהחלט לשקול זאת.

א' טל: אינני חושב שצריך או שכדאי לשנות את השיטה הנוהגת. גם אינני חושב שכל ועדה נוקטת דרך שונה. הדברים בתקנון ברורים דיים: על הוועדה לבחון את סגולות המועמדים לאקדמיה, והתקנון עצמו קובע מי הם האנשים הראויים להיבחר לאקדמיה, כלומר אילו כישורים צריכה הוועדה לבחון. גם אינני סבור שצריכה הוועדה לזמן את המציע לדבר בוועדה על מועמדו מפני שממילא הוא מדבר בשבחו במליאה. מניסיוני אני יכול להעיד ששמעתי במליאה הרצאות טובות ומשכנעות מאוד על מועמדים.

מ' בר-אשר: האד' בלאו, האם אתה עומד על דעתך שנצביע על שינוי תפקידה של הוועדה?

י' בלאו: לא.

מ' בר-אשר: אם כן הוועדה תישאר ועדה לבחינת סגולות המועמדים לאקדמיה.

תקנה 40 נשארת בעינה.

מ' בראשון: השאלה האחרונה לדין נוגעת לפרסומי האקדמיה. לפי המוצע בתקנה 57, חברי האקדמיה ועובדיה מקבלים חנינם חלק מהפרסומים, ופרסומים אחרים הם זכאים לקבל בהנחה. כך נהגנו שנים רבות. כעת מוצע שחברי האקדמיה יקבלו חנינם את כל הפרסומים. כידוע לכולנו חברי האקדמיה אינם מקבלים תמורה לעמלם, ויש הצדקה מסוימת בקבלת כל פרסומי האקדמיה חנינם, לפחות ככל שהדברים אמורים בחברים הפעילים.

א' אבנר: אינני רוצה לפגוע בזכויותיהם של עובדי האקדמיה, אבל אני מציע שלא להזכירם בתקנה 57 משתי סיבות: ראשית זה יכול לעורר בציבור לזות שפתיים; שנית אין בתקנון כל דבר אחר על תנאי העסקתם של העובדים. אני מציע שהאקדמיה תחליט על כך בנפרד במליאה, אבל לא תכלול את זה בתקנונה.

מ' בראשון: ההצעה מתקבלת.

א' אבנר: אשר לחברים, אפשר לקבוע שחבר אקדמיה יוכל לקבל את פרסומי האקדמיה חנינם רק לפי בקשתו. וכך אם אין לאנשים עניין במחקר מסוים, סביר שלא יבקשו אותו. אבל אינני חושב שהחברים הפעילים צריכים להיענש ולא לקבל את הפרסומים חנינם בעטיים של החברים הלא פעילים.

מ' קיסטר: אינני רואה כל בעיה לקבוע סייג שלפיו לא יקבל חבר את פרסומי האקדמיה חנינם אם לא השתתף בישיבותיה שנה.

ש"י פרידמן: אינני מתנגד לשלם על פרסומי האקדמיה, אבל דומני שלכבוד האקדמיה ובהתחשב במספר החברים הקטן ובסכום הכסף הזעום שמדובר בו, יוחלט שכל החברים יהיו זכאים לקבל את כל הפרסומים חנינם.

ר' גדיש: השאלה העיקרית היא מה בדבר פרסומי מפעל המילון ההיסטורי, פרסומים יקרים בהרבה מפרסומי האקדמיה האחרים.

מ' בראשון: אני מציע שחברי האקדמיה יהיו זכאים לקבל בחנינם את כל פרסומי האקדמיה, למעט פרסומי מפעל המילון ההיסטורי; את אלה יוכלו לקבל בהנחה.

נ' אפרתי: יש לציין כי מדובר רק בפרסומים היוצאים באקדמיה ולא בפרסומים שמוציאה האקדמיה בשיתוף הוצאות ספרים אחרות, כגון מוסד ביאליק.

הוחלט לנסח את התקנה כך: חברי האקדמיה זכאים לקבל חנינם את פרסומי האקדמיה המפורטים בתקנה 55(א)-(ה) שהאקדמיה מוציאה לבדה; את פרסומי מפעל המילון ההיסטורי - 55(ו) - הם זכאים לקבל בהנחה.

מ' ברי"א: אם כן בהתחשב בכל התיקונים שקיבלנו עתה ובתקנה 34 שניסוחה המדויק ייקבע בישיבה אחרת, ננעל את הישיבה ההיסטורית הזאת בהצבעה על התקנון המוצע. התקנון החדש יחליף את התקנון ששימש אותנו למעלה מחמישים שנה.

הצבעה

בעד אישור התקנון החדש - 13

פה אחד אושר התקנון החדש, בתיקונים המתבקשים מן ההחלטות שנתקבלו בישיבה.